

ταύτας τὰς θυσίας, ἢ ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ διάχυσις τῶν φώτων εἶναι ἀπαραίτητος εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις πάντων εἶναι ἡ βάσις τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν πολιτεύματος; Ὁ λαὸς ἐνόησεν ὅτι ἀσφαλέςτατος τρόπος πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ θριάμβου αὐτοῦ εἶναι ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἀνένδοτος ἐνέργεια πρὸς ἐξάπλωσιν αὐτῆς. » Θαυμάσιοι τῶν λόγων, ἀποδεικνύοντες ὅτι εἰς κατάπαυσιν τῆς ἀνταρσίας δὲν ἤρκει μόνη ἡ σπάθη, ἀλλ' ἐχρειάζετο καὶ βιβλίον· ὅτι εἰς ἐξόντωσιν τῆς ἀνομίας ἀπητοῦντο καὶ φῶτα (1).

Εἰς εἶδομεν λοιπὸν τὸ σύστημα τῆς διοργανώσεως τῶν σχολείων ἐν Ἀμερικῇ, εἶναι ὅλως διάφορον τοῦ ἐν Εὐρώπῃ. Ἀντὶ διδασκάλων γεγηρακότων, ἔχουσι πανταχοῦ σχεδὸν νέας 18—25 ἐτῶν. Τὸ προσωπικὸν ἀνανεοῦται ἀνὰ πέντε ἔτη κατὰ μέσον ὅρον· ἄρρενα καὶ θήλας φοιτῶσιν ἀναμῖξ εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον· ἡ κεντρικὴ κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τῆς παιδείας· ἡ δημοσία συζήτησις καὶ ἡ ἐπενέργεια τῆς κοινῆς γνώμης διευθετοῦσι τὰ περὶ αὐτῆς· τὰς δαπάνας τῆς διδασκαλίας ψηφίζουσιν ἐλευθέρως καὶ κατ' εὐθείαν αὐτοὶ οἱ συνεισφέροντες· ἡ ἀνωτάτη καὶ ἡ μέση ἐκπαίδευσις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν ἰδιωτῶν, ἡ δὲ προκαταρκτικὴ ἐξ ἐναντίας ἐνισχύεται γενναίως καὶ παρ' ὅλων τῶν δημοσίων ἀρχῶν· ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ προγράμματα τῶν σχολείων.

Καὶ ἀμφιβάλλω μὲν ἂν τοιζύτη ὀργάνωσις εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σήμερον δεκτὴ ἐν Εὐρώπῃ· ἀπαραίτητον ὅμως εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν τὴν κυρίαν βάσιν. Ἀνέκαθεν ἡ Ἀμερικὴ ἐθεώρησε τὴν ἀγωγὴν τῶν λαῶν ἐκ τῶν πρώτων κλάδων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ὡς καθήκον τῆς κοινότητος πρὸς πάντα τὰ μέλη αὐτῆς. Διδασκαλίαν καὶ διασποράν φώτων ἰδοὺ τὸ πρώτιστον καθήκον τῆς ἐξουσίας καὶ ἡ πρωτίστη δαπάνη. Ἐνῶ εἰς ἄλλα κράτη ἐδαπανῶντο ἄ-

φθονα χρήματα εἰς κατάρτισιν στρατῶν, καὶ στόλων καὶ εἰς ὠραϊσμὸν τῶν πόλεων οἱ Ἀμερικανοὶ ἐδαπάνων κατὰ προτίμησιν εἰς οἰκοδομὴν σχολείων καὶ μισθοδοσίαν διδασκάλων. Ἀκούομεν πολλοὺς εὐχομένους ὑπὲρ διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως καὶ ὑπὲρ αὐτοδιοικήσεως· ἀλλ' ἂς πεισθῶσι τέλος ὅτι ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ τοιοῦτο σύστημα ἐὰν δὲν διασπαρῇ ἡ παιδεία, ὅπως ἐν Ἀμερικῇ, καὶ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις τῆς κοινωνίας. . . Μόλις συγκροτεῖται ἐν Ἀμερικῇ μία Πολιτεία, καὶ εὐθὺς ἰδρύονται σχολεῖα καὶ πολυπλασιάζονται καθόσον αὐξάνει καὶ ὁ πληθυσμός· ἡ ἐκπαίδευσις θεωρεῖται ἔργον ἐθνικόν, εἰς ὃ πάντες συντρέχουσι καὶ περὶ οὗ πάντες μεριμνῶσιν (4). Ἰδοὺ ἐξάριστον παράδειγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κινήσῃ εἰς ἁμιλλαν τὴν Εὐρώπην.

ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΚ ΓΕΝΝΕΤΗΣ ΤΥΦΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝΝΕΟΚΩΦΟΝ.

Τὸ ζήτημα, ποῖα τις ἡ προτιμητέα κατάστασις, ἢ τοῦ ἐκ γεννητῆς τυφλοῦ ἢ τοῦ ἐννεοκώφου, ἐψησχόλησε πολλάκις τοὺς σοφοὺς, κατασταθὲν περιεργότατον, διότι εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ ἀνεμίχθησαν καὶ τινες ἐκ τῶν πασχόντων.

« Κατὰ θεῖαν πρόνοιαν, λέγει ὁ Dufau, ἕκαστος αὐτῶν εἶναι εὐχарιστημένος εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ προσπαθῶν νὰ βελτιώσῃ αὐτὴν τὸ κατὰ δύναμιν. Οὐδεὶς τῶν ἐκ γεννητῆς τυφλῶν συγκατατίθεται νὰ στερηθῇ, ἂν ᾔτο δυνατόν, τῆς ὁμιλίας ἵνα ἀποκτή-

(1) Ἡ περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέριμνα ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς, τὸν διευθυντὴν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τὰς ὑπὸ τῶν δήμων διοριζόμενας ἐπιτροπὰς. Πάντες οὗτοι ὀφείλουσι νὰ ἐπιθεωρῶσι τὰ σχολεῖα καὶ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν καὶ τῆς τηρήσεως τῶν περὶ παιδείας ὠρισμένων· ἀλλ' αὐτοὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαί, οὗτε ὁ διευθυντὴς τῶν σχολείων, οὐδὲ αὐτοὶ οἱ δημόται, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα διδάσκονται, ἐκπληροῦσι τὸ καθήκον αὐτῶν. Εἶδομεν εἰς δημοτικὰ σχολεῖα αὐτῶν τῶν Ἀθηνῶν ἀναγινωσκόμενα ὑπὸ παιδίων βιβλία περιέχοντα ἅ σ ε μ ν α ῥήματα, ἅτινα ἐδίδοτο ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν διδασκάλων χάριν ἀργυρολογίας. Εἰς ἄλλου σχολείου τέμενος ὑπῆρχεν, ἴσως καὶ σήμερον ὑπάρχει, ἀναγεγραμμένον κεφαλαίως γράμμασι τὸ ἐξῆς διστιχόν·

« Τίμῃ εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ δῶρα εἰς τὰς χεῖρας,

« Τότε νὰ ἴδῃς τὸν μαθητὴν πῶς γίνεται φαστήρας. »

Οἱ βουλευταὶ περιορίζονται εἰς ἀπαιτήσεις συστάσεως σχολείων, καὶ ἡ ἐξουσία εἰς διορισμοὺς διδασκάλων, χωρὶς νὰ ἐνθυμῶνται ὅτι « Οὐ τοῖς ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τοῖς ἡθεσι καλῶς οἰκούνται αἱ πόλεις ». Ἡ φημιζομένη ἐπίδοσις τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν παιδείαν, γινεμένη ὅπως γίνεται, ἀποδίδει μᾶλλον ὀλεθρία εἰς τὴν Ἑλλάδα, μάρτυρες πρὸ πάντων αὐτὰ τὰ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν διαδραματιζόμενα. Πολλάκις εὐρηνολογήθησαν τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ Πανδῶρᾳ. Ὁρα πρὸ πάντων Τόμ. Γ'. σελ. 374.

Σ. ΠΑΝΔ.

(1) Ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι, θεωροῦντες τὴν παιδείαν θεμέλιον τῆς πολιτείας, ἐπεμελοῦντο δραστηρίως αὐτῆς καὶ μεταξὺ χρησιμωτάτων περιστάσεων. Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἠναγκάσθησαν, ἕνεκα τῆς ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων, νὰ μεταφέρωσιν εἰς Τροιζῆνα τὰς οἰκογενεὰς αὐτῶν, ἡ πόλις τῶν Τροιζηνίων ἔγραψε ψήφισμα ὅπως τὰ τέκνα τῶν προσφύγων διδάσκωνται δωρεάν. « Ὡς καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ σήμερον, οὕτω καὶ τὸ πάλαι ὁ Ἀριστοτέλης ἤξιον κοινὸν μέλημα τὴν παιδείαν καὶ κοινὴν συμφορὰν τὴν περὶ ταύτης ἀδιαφορίαν. » Ὅτι μὲν οὖν τῷ νομοθέτῃ μέλιστα πραγματοποιεῖται περὶ τὴν τῶν νέων παιδείαν, οὐδεὶς ἂν ἀμφισβητήσῃ· καὶ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν οὐ γινώμενον τοῦτο βλέπεται τὰς πολιτείας. . . Αἰεὶ δὲ τῶν κοινῶν κοινὴν ποιεῖσθαι καὶ τὴν ἄσκησιν· ἅμα δὲ οὐδὲ χρὴ νομίζειν αὐτὸν αὐτοῦ τινος εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ πάντας τῆς πόλεως· μόριον γὰρ ἕκαστος τῆς πόλεως· ἡ δ' ἐπιμέλεια πέφυκεν ἑκάστου μορίου βλέπειν πρὸς τὴν τοῦ ὅλου ἐπιμέλειαν. » (Πολ. Βιβ. Β', Κεφ. Α'). Ἀνάγνωθι καὶ τὴν ἐν τῷ Α' τόμῳ τῆς Πανδῶρας (σελ. 373—383) πραγματείαν περὶ δημοσίας παιδεύσεως τοῦ Κ. Ιω. Α. Σούτσου, συμφωνοῦσαν πρὸς τὰ ἀνωτέρω κατὰ τὰς βάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα. Σ. ΠΑΝΔ.

ση τὴν ὕπναι· οὐτε ὁ ἐννεόκωφος ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἀκοὴν καὶ τὸν λόγον στερούμενος τῆς ὁράσεως. Καὶ δικαίῳ τῷ λόγῳ, διότι ἕκαστος τούτων ἤθελεν ἀνταλλάξαι τὸ γνωστὸν διὰ τοῦ ἀγνώστου, καὶ παραιτήσῃ πραγματικὸν ὄφελος, οὗ τὴν ἀξίαν γινώσκει, ἵν' ἀπολαύσῃ ἀμοιβὴν περὶ ἧς οὐδεμίαν καθαρὰν ἰδέαν ἔχει. »

Ὁ ἐκ γεννητῆς τυφλὸς Ροδεμβάχιος (Rodenbah) ἐξετάζων τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ συγγράμματι, *Εποπτεία τυφλοῦ τινος ἐπὶ ἐκνεοκώφῳ*, λύει αὐτὸ ὑπὲρ τῶν συμπασχόντων τυφλῶν. « Οἱ τυφλοὶ, λέγει, εἰσὶ συνήθως περιχαρεῖς, ἐνῷ οἱ ἐννεόκωφοι εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σκυθρωποί· ὅθεν οἱ πρῶτοι εἰσὶν εὐδαιμονέστεροι τῶν ἑταίρων, ἐπομένως καὶ ἡ κατάστασις αὐτῶν προτιμητέα τῆς τῶν ἄλλων. »

Ἀλλ' εἰς τοὺς λόγους τούτους ἀπήντησεν ὁ ἐννεόκωφος Βερθιέρος (Berthier) ταῦτα·

« Οὐδεὶς, πέποιθα, τῶν ὁμιλούντων ἤθελε προτιμῆσαι νὰ ἦναι μᾶλλον τυφλὸς ἢ ἐννεόκωφος. Καὶ τῷ ὄντι δυσκόλως τις ἤμπορεῖ νὰ μὴ στενοχωρηθῇ βλέπων τυφλόν· διότι καίτοι μειδιῶντων τῶν χειλέων καὶ χρωματιζομένων τῶν παρειῶν αὐτοῦ, τὸ αἶσθημα ὅμως καίται ἀείποτε νεκρὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ· δὲν παριστᾷ ἢ τὴν εἰκόνα τοῦ τάφου· ἢ ὑπαρξίς του περικυκλοῦται ὑπὸ αἰωνίου σκοτούς· οὐδεμίαν ἀκτὶς φωτὸς λάμπει πώποτε ἐπὶ τῶν ἀναισθήτων αὐτοῦ βλεφάρων. Εἶναι δυστυχὲς θῦμα ὑπὸ τοῦ θανάτου παρακολουθούμενον μεταξὺ διαυγέστατου φωτός. Ὁ ἐννεόκωφος ἀπεναντίας ἀπολαύει ὡς πάντες οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι τοῦ φωτός, τοῦ ποικιλοχρώμου τῶν ἀνθέων, τῆς ὠραιότητος τῶν κήπων, ἐνὶ λόγῳ παντὸς ὅ,τι ὑπάρχει ὠραιότερον ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ ζωῇ. Τούτου ὁ λογισμὸς ἀντανκλᾷται ὡς εἰς διαφανέστατον κρύσταλλον, τὸ δὲ πρόσωπον οὐ μόνον ἐστὶν ἐκφραστικόν, ἀλλὰ φέρει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν εἰκόνα τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλειότητος. Τὰ κινήματα αὐτοῦ παριστῶσι τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ χαρακτῆρος του, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του, πλήρεις εὐγενῶν αἰσθημάτων, παριστῶσι μᾶλλον τῶν τοῦ ὁμιλοῦντος ἀνθρώπου τὸν χαρακτῆρα τῆς ψυχῆς του. »

Ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν τὴν τέχνην τοῦ ὑποκρίνεσθαι ὅσον καὶ ἂν σπουδάζωμεν αὐτήν· ἡ πρωτότυπος φύσις ἀνακκλύπτεται ἐν ἡμῖν μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ὁμιλοῦσι. Καὶ ποῖος ποτὲ ὀφθαλμὸς, ὅσον δξυδερκής καὶ ἂν ᾖ, δύναται ἐκ πρώτης ὥσεως ν' ἀνακαλύψῃ ἐν ἡμῖν τὴν ἑλλειψιν τῆς γλώσσης;

Ὁ τυφλὸς ἔχει ἀείποτε ἀνάγκην ὁδηγοῦ, ἔστω καὶ βακτηρίας· ὁ ἐννεόκωφος ὅμως οὔτε ὁδηγοῦ οὐδ' ὑποστηρίγματος ἔχει ἀνάγκην· ἀρκεῖ αὐτὸς εἰς ἑαυτόν. Ἀκολουθεῖ τὴν πορείαν αὐτοῦ ἄνευ συντρόφου,

πρὸς ἂν Κύριος οἶδεν ἂν αἰσθάνηται διόλου συμπαθείαν. Ἐὰν ὁ τυφλὸς ἐπιβάλλῃ θέλησιν τῷ ὄρῳ οὗτος καθίσταται εἶδος ἀνδραπόδου αὐτοῦ· ἂν δὲ ἀπ' ἐναντίας συμβαίῃ τ' ἀνάπαλιν, οὐαὶ εἰς τὸν τυφλόν, διότι εἰς πρώτην μεταξὺ αὐτῶν δυσσέσκειαν δύναται ὁ δυστυχὴς τυφλὸς νὰ μείνῃ μόνος καὶ ἐγκαταλελειμμένος μεταξὺ τῆς ὁδοῦ ἢ ἐπὶ τοῦ χειλὸς βαράθρου. Ὁ ἐννεόκωφος περιφέρεται μόνος εἰς τὰς ὁδοὺς, τὰς πλατείας, τοὺς περιπάτους· περιόδεύει μόνος διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. ἔχει καλλίστην ὄρασιν, διότι ὡς γνωστὸν, οἱ στερούμενοι μιᾶς τινος αἰσθήσεως ἔχουσιν ἐντελεστεράς καὶ δξυτέρας τοὺς ὑπολοίπους. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰσὶν ἀδικόπως εἰς κίνησιν· παρατηρεῖ καὶ κατασκοπεύει πᾶν ἐνδεχόμενον ἐμπόδιον μετὰ πολλῆς ταχύτητος καὶ ἐπιτηδειότητος, ὥσπερ εὐρίσκατο πανταχοῦ παρών. Συχνάζει καθ' ἑξίν καὶ ἄνευ κινδύνου τὰ δημόσια μέρη, διὰ δὲ τῶν κλονισμῶν τοῦ ἐδάφους ἀντιλαμβάνεται τῆς κινουμένης καὶ πλησιαζούσης πρὸς αὐτὸν ἀμάξης· οὐδὲ συνέβη πώποτε νὰ κατασυντριφθῇ ὑπὸ τοιαύτης.

Ἄν δὲν δύναται νὰ αἰσθανθῇ τὴν μελωδίαν τῆς μουσικῆς συμφωνίας ὡς ὁ τυφλὸς, ἀπολαύει ὅμως τὴν εὐχαρίστησιν τῆς σκηνῆς τοῦ μεγάλου κόσμου... εἰ φύσις, ποῖος κάλαμος δύναται ποτε νὰ περιγράψῃ τὰς καλλονὰς καὶ τὴν ποίησίν σου! Ὁ ἐκ γεννητῆς τυφλὸς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ποτὲ τὴν παραμικρὰν ἰδέαν τῆς ἁρμονίας ἐκείνης, ἣν οὐδεμία διάλεκτος ἢ χειρονομία δύναται νὰ περιγράψῃ. Τῆς ἁρμονίας δηλονότι ἐκείνης τῆς τοσοῦτον ἀνωτέρας τῆς μουσικῆς, ὅσον τὰ ἀνθρώπινα ἔργα εἰσὶ μικρότερα τῶν τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν κοινωνικὴν ἐποψιν, τίς δηλονότι ὁ ἐννεόκωφος ἢ ὁ ἐκ γεννητῆς τυφλὸς εἶναι ὠφελιμώτερος τῇ πατρίδι, βλέπομεν ὅτι ἂν ὁ ἐννεόκωφος δὲν ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐδρεύσῃ εἰς τὰς βουλάς τῆς πατρίδος του, ὡς ὁ τυφλὸς Ροδεμβάχιος, δύναται ὅμως νὰ τὰς φωτίσῃ διὰ συμβουλῶν καὶ νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφως τὴν γνώμην αὐτοῦ.

Ὅταν ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται πρὸ τῆς πύλης τῆς πατρίδος του, δύναται κάλλιστα ὁ ἐννεόκωφος νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκείνου τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον καὶ οἱ ὁμιλοῦντες. Ὁ τυφλὸς ὅμως οὐχί, διότι μὴ βλέπων ἐνδέχεται νὰ πυροβολήσῃ κατὰ λάθος κατὰ τῶν συναδέλφων.

Ὁ ἐννεόκωφος δύναται νὰ διασώσῃ τὸν ὁμοῖόν του κινδυνεύοντα εἰς ναυάγιον ἢ εἰς πυρκαϊάν· ἀλλ' ὁ τυφλὸς δὲν εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, οὐδὲ κἂν βλέπῃ τὴν θάλασσαν ἢ τὴν πυρπολουμένην οἰκίαν.

Ζητεῖται προσέτι τίς ἐξ αὐτῶν ἔχει πλεονέκτημα

μέσα πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἑαυτοῦ γνώσεων. Ἐὰν ὁ τυφλὸς ἔχῃ τὸ προτέρημα οὐ στερεῖται ὁ ἐννεόκωφος, τοῦ νὰ ἐκπαιδευθῇ δηλαδὴ τὰς γνώσεις του διὰ τῆς ἀκοῆς, ἥτις τῷ κοινωνεῖ τοὺς τῶν ἄλλων λογισμοὺς, μὴ τάχα ὁ ἐννεόκωφος δὲν ἔχῃ βιβλία, χειρόγραφα, νομίσματα, εἰκόνας κ.λ. θησαυροὺς τῶν σεσωρευμένων γνώσεων τῶν παρελθόντων αἰώνων, ὧν ὁ τυφλὸς οὐδόλως σχεδὸν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν; Αἱ ἐλευθέριαι τέχναι, ἡ φυσικὴ ἱστορία, ἡ ἀνατομία, ἡ χημεία κ. λ. οὐδὲν σχεδὸν εἰσι πρὸς τὸν τυφλόν, ἐνῷ οὐδεμιᾶς ἐπιστήμης καὶ οὐδεμιᾶς τέχνης, πλὴν τῆς μουσικῆς, εἶναι ἀνεπίδεκτος ὁ ἐννεόκωφος. Ἡ ἀνωτέρω γνώμη, προστίθῃσιν ὁ Dufau, εἶναι ἀξία πολλοῦ λόγου, καὶ διὰ τοὺς λόγους οὓς ἀναφέρει καὶ διὰ τὴν πηγὴν ἐξ ἧς πηγάζει· καὶ οὕτω μᾶς χρησιμεύει ὡς ὁδηγὸς εἰς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας. Τοῦτο εἶναι ζήτημα οἶον καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, ἐπαμένως πρὸς λύσιν ἀνάγκην πᾶσα ὕπως ἐξετασθῇ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπόψεις· ὅθεν ἐπεταὶ ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν σχηματισμὸν τοῦ λόγου, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦς, οὐδὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ὁμιλίαν ἢ τὴν γλώσσαν· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις καὶ τὰς θετικὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς οὐδὲν ἀναπληροῖ τὴν ὁρασιν. Οἱ φιλόσοφοι πρὸ πολλοῦ χρόνου παρετήρησαν τὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν μεταξὺ τοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς γλώσσης. Καὶ τῷ ὄντι, ἡ μία τῶν δυνάμεων τούτων ἐγείρει καὶ ἡ ἑτέρα ἐκτελεῖ· ὅθεν ὁμιλοῦμεν διότι συλλογιζόμεθα, καὶ συλλογιζόμεθα, τρόπον τινά, διότι ὁμιλοῦμεν. Καὶ ἡ ἀμοιβαία αὕτη σχέσις καθίσταται ἔτι μάλλον ἐνκρηστέρα ὡς ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνωμάλου κατὰστάσεως. Ἀπολαύων ὁ τυφλὸς τοῦ δώρου τῆς γλώσσης, δηλαδὴ τοῦ ἀπλουστεροῦ τρόπου τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους διοχετεύσεως τῶν ἰδίων λογισμῶν, καὶ τοῦ ἱκανωτέρου μέσου πρὸς ἐξάσκησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν νοερῶν δυνάμεων, ἐρχεται εἰς πλεονέτεραν συνάφειαν μετὰ τῶν ὁμοίων του, καὶ συνδέεται μὲ τὸ εἶδος του, οὐ κατέχει τὸ οὐσιωδέστερον καὶ διακριτικὸν γνῶρισμα. Διὸ προτιμότερον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην νὰ ᾔῃ τις τυφλός. Ἀλλ' ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὅπου ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μεμονωμένος, καὶ μεθ' ἧς δύναται νὰ ταυτισθῇ, ἐπιτυγχάνει ὁ ἐννεόκωφος μάλλον τοῦ τυφλοῦ, ὅστις δὲν ἀπολαύει ὅλης τῆς ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος τῆς ὑπάρξεώς του καὶ εἶναι μέλος ἀπειράκις ἥττον ὠφέλιμον πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ ἀποτελεῖ οὐ μικρὰν ἑλλειψιν. Ἐὰν λοιπὸν ᾔῃ τις προτιμότερον νὰ ᾔῃ τις τυφλὸς ὡς ἰδιώτης, ὡς πᾶσι τῆς ὁμῆς προτιμότερος ὁ ἐννεόκωφος.»

I. ΔΕ-ΚΗΓΑΛΛΑΣ.

ΒΑΝΙΓΚΑ.

(1800—1804)

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ὑπὸ

ALEXANDRE DUMAS.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

(Συνήχ. καὶ τέλος. Ἰδε φυλλάδ. 373 — 376, 378 καὶ 379.)

Τότε, μετὰ βεβαιότητος ἱκανῆς ὅπως ἐκπλήξῃ τοὺς μάρτυρας τῆς παραδόξου ἐκείνης σκηνῆς, ὁ Ἰβάν, ἀναλαβὼν τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν, ὡς ἄνθρωπος προβλεπτικός, εἶχε τοποθετήσῃ ἐπὶ τῆς θερμάστρας, περιεβλήθη αὐτὴν καὶ ἐξῆλθε.

Μεθ' ἡμίσειαν δὲ ὥραν ἀνεφάνη.

— Λοιπὸν! ἀνέκραξαν ταῦτοχρόνως ὁ τε Γρηγόριος καὶ οἱ δύο δοῦλοι.

— Ἐρχεται, εἶπεν ὁ Ἰβάν.

Οἱ τρεῖς συμπόται προσεῖδον ἀλλήλους μετ' ἐκπλήξεως· ἀλλ' ὁ Ἰβάν ἀνέλαβεν ἡσύχως τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἐγέμισε καὶ πάλιν τὸ ποτήριον καὶ, ἀνυψώσας αὐτό·

— Εἰς ὑγείαν τῆς Κυρίας! εἶπεν, ἀφ' οὗ ἔχει τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ ἐν ᾧ εἶναι τόση ψύχρα καὶ πίπτει τόσον χιόνι.

— Ἀννούσκα, ἤκουσθη λέγουσα φωνὴ ἔξωθεν, κτύπησε εἰς αὐτὴν τὴν θύραν καὶ ἐρώτησε τὸν Γρηγόριον ἂν ᾔῃαι μέσα μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μας.

Ὁ Γρηγόριος καὶ οἱ δύο δοῦλοι εἶδον καὶ πάλιν ἀλλήλους ἐξεστηκότες, διότι ἀνεγνώρισαν τὴν φωνὴν τῆς Βανίγκας· ὁ δ' Ἰβάν, ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ τοῦ καθίσματος αὐτοῦ, διεθρύπτετο μετὰ θυμωστικῆς αὐθαδείας.

Ἡ Ἀννούσκα ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ οἱ ἐν τῷ καπηλείῳ εἶδον τῷ ὄντι, ὡς εἶχεν εἰπεῖ ὁ Ἰβάν, τὴν χιόνα πίπτουσαν κατὰ νιφάδας.

— Μάλιστα, κυρία, εἶπεν ἡ νέα ὑπηρέτις, εἶναι μέσα ὁ ἀδελφός μου, ὁ Δανιὴλ καὶ ὁ Ἀλέξιος.

Ἡ Βανίγκα εἰσῆλθε.

— Φίλοι μου, εἶπε παραδόξως μειδιῶσα, ἔμαθα ὅτι ἐπίνετε εἰς ὑγείαν μου καὶ ἦλθα νὰ σᾶς τὸ ἀποδώσω· ἰδοὺ μία φιάλη ἀξιολόγου ρακίου τῆς Γαλλίας, τὴν ὁποίαν ἐδωάλεξα διὰ σᾶς ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τοῦ πατρὸς μου. — Τὰ ποτήριά σας!

Ὁ Γρηγόριος καὶ οἱ δύο δοῦλοι ὑπήκουσαν μετὰ βραχυδότητος καὶ ἀμφιβολίας προερχομένης ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ἐν ᾧ ὁ Ἰβάν ἔτεινε τὸ πατήριον αὐτοῦ μετὰ μεγίστης ἀναιδεΐας. Ἡ Βανίγκα ἐγέμισεν ἰδίᾳ χειρὶ τὰ ποτήρια· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐτόλμων νὰ πῶσαν·